

SO PAT POLO (40) HADITH

Inisorat i Imam NAWAWI

Initogalin sa Meranao i Aleem Monib M. Sarangani

PAMEKASAN

So langowan o bantogan na ruk o Allah a Kadnan o manga ka-adun, a komikibir ko manga langit agoso manga lopa, a di-i nggiragiray ko langowan o ka-adun, a somiyogo ko kalangowan o manga Sogo (asws) sangko manga taw a kiyapaliyogatan, pantag sa kattoro-a kiran ago kappayaga kiran ko manga pando-an o Agama, sa minggolalan ko manga karina a bunar ago manga tanda a marayag.

Ppodin akun Sukaniyan sabap ko manga limo Iyan, nago pagarapun akunon a puppagomanomanan Iyan so limo Iyan agoso kapdi Iyan.

Pussaksi-an akun a da a pusimba-an a bunar arowar ko Allah a Isa-isa a da a sakotowa Iyan,

Isa-isa a Makagaga-os, Makapdi-in a Manapi, go pusaksi-an akun a mata-an a so pangolo tano a Muhammad (saws) na oripun Iyan ago Sogo Iyan, a pukkababaya-an Iyan ago pakatataya-an Iyan, a tindos ko manga ka-adun, a inisula-on so Qur'an a pukkababaya-an, a Mo'jizat a tatap si-i ko tunday o masa, na goso manga Sonnah niyan (HADITH Iyan) a toro-an a masindaw sangko manga taw a puloba sa toro-an, pangolo tano a Muhammad (saws), a inipunto-on so kaongangun i lalag agoso kapiya i Agama (si-i rukaniyan so rinaw agoso sanang ago si-i ko kadandan o manga Nabi (saws) agoso manga Rasol na goso manga sisipug iran agoso miyamaratiyaya a miyamagamal sa manga pipiya).

Aya orianiyan, na sabnar a miyapanottol ami a miyakapo-on ko Ali Ibn Abi Talib agoso Abdullah Ibn Mas'owd, goso Mo'az Ibn Jabal, goso Abo Darda, goso Ibn Omar, goso Ibn Abbas, goso Anas Ibn Malik, goso Abo Horaira agoso Abo Said al-Khodri (miyaso-at kiran langon so Allah) a madakul a kiyapaka-okit iyan ago mbarambarang a kiyapanottolaon, a mata-an a so Rasulullah (saws) na pittaro iyan a: "Sa makalangag ko manga Omat akun sa pat-polo a HADITH a pud ko manga bitiyara o Agama, na oyagun o Allah sa Alongan a Qiyamah a pud ko lompokan o manga Ulama agoso manga Foqaha."

Go si-i ko pud a kiyapanottolaon na: "Oyagun o Allah a Ulama ago Faqih."

Go si-i ko kiyapanottolaon i Abo Darda na: "Kkabaloy ako a ppakasapa-aton ago saksi iyan sa Alongan a Qiyamah." Na si-i ko kiyapanottolaon i Ibn Mas'owd na: "Puttaro-onon a: Soldka ko manga pinto o Sorga sa sadun sa kkabaya-an kaon." Na si-i ko kiyapanottolaon i Ibn Omar na: "Kkisorat si-i ko lompokan o manga Ulama, na pagoyagun si-i ko lompokan o manga Shahid."

Sa miyagayonayon so manga Huffaz sa giyangka-i a HADITH na malobay, apiya pun madakul so kiyapaka-okit iyan.

Sabnar a inisorat o manga Ulama (miyaso-at kiran so Allah) so dadun a itong iyan a kitab a manonmpang sangka-i a bandingan.

Aya paganay a katawan akun a somiyoraton naso Abdullah Ibn al-Mubarak, orianiyan naso Ibn Aslam at-Towski a Ulama a mala i paratiyaya, orianiyan naso al-Hasan Ibn Sofyan an-Nasa-i, goso Abubakr al-Ajowri, goso Abubakr Muhammad (saws) Ibn Ibrahim al-Ashfahani, goso ad-Darqotni, goso al-Hakim, goso Abo No'aim, goso Abo Abdul Rahman as-Solami, goso Abo Said al-Malini, goso Usman as-Saboni, goso Abdullah Ibn Muhammad (saws) al-Ansari, goso Abubakr al-Baihaqi, na goso madakul a taw a di kkaitong, a pud ko miyanga o-ona agoso miyanga o-ori.

Sa miyangni ako sa tabang ko Allah sa kiyapamilya akun sa tinimo akun a pat polo a HADITH, ka ipuppanayan sangkoto a manga Imam a manga bantoga ago manga Ulama o Islam a somisiyap ko HADITH.

Go sabnar a miya-opakat so manga Ulama sa kkapakay so kakupiti ko HADITH a malobay mipantag si-i ko manga balas o manga galbuk (Fadha-il al-Amal).

Na minsampun mawto na kunaoba ayako pippasodan angkanan a HADITH, ka aya pippasodan akun naso kattaro o Rasulullah (saws) a HADITH Sahih a: "Sampayin o makamamasa rukano (so kattaro akun) ko di makamamasa.", na goso kattaro o Rasulullah (saws) a: "Ppakalangasun o Allah so bontal o taw (sa Alongan a Qiyamah) a miyanug iyan so kattaro akun na siyabot iyan, na inisampay niyan sa datar o kiyanga niyanon."

Orianiyan na pud ko manga Ulama so tominimo sa pat polo a HADITH si-i ko manga onayan o Agama, naso saba-ad na si-i ko manga sapak o Agama, goso saba-ad na si-i ko Jihad, goso saba-ad na si-i ko Zohd, naso saba-ad na si-i ko okit a kambilangataw, naso saba-ad na si-i ko kapangosiyat, sa palayaduna-i manga pipiya a antap, pangninta a maso-at so Allah ko manga taw a giya-i i bantak iran.

Sa miyapikir akun a tomimo ako sa pat polo a HADITH a taralbi adiso kalangowananan.

Giyangka-i a pat polo a HADITH na mararangkom iyananan, sa oman i isaon a HADITH na onayan a mala a pud ko manga onayan o Agama a iniropan o manga Ulama sa ron masasamporna so Islam, odina so sabagi ko Islam, odina so ikatulo ron bagi, odina so makasasaginda san. Orianiyan na ppanamaran akun i giyangka-i a pat polo a HADITH na palayadun Sahih, goso kadakulanon na matatago ko Sahih Bukhari ago Sahih Muslim, sa aya kapagaloyako ron na da a sanad iyan, ka an malbod so kilangagunon, na makalangkap so mapunggonaon omiyog so Allah, orianiyan na ittondog akunon so pinto-an ko kappamarisi ko manga kalimah niyan.

Sa aya patot si-i ko langowan a masinggayo iyan so Alongan a mawri na makunal iyan angka-i a manga HADITH, sabap ko mararangkom iyan a manga-ala i kipantag a bandingan, na goso mapapadalumon a manga inungka si-i ko langowan a simba, sa giyanan na marayag si-i ko taw a purorogodun iyan.

So Allah i sasarigan akun ago Ron ako zasalimbotawan, nago Ron ako pppapasod, sa ruk iyan so podi agoso limo, a Sukaniyan i pumbugay sa Tawfiq ago siyap.

HADITH 01

Miyakapo-on ko Amir al-Mo'mineen a si Abo Hafs a Omar Ibn al-Khattab (miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Miyanug akun so Rasulullah (saws) a di-i niyan ttaroon a:

"Mata-an a ayabo a ttarima-an o Allah ko manga galbuk na sa kiyapuni-atanon sa soa-soat ko Allah, go mata-an a ayabo a mapumbagi-an o oman i isa ko manga galbuk iyan na sa kiyapuni-atan iyanon sa soa-soat iyan ko Allah, na sataw a aya ni-at iyan sa kiyatoglin iyan na onot iyan ko Allah agoso Sogo Iyan, na giyangkoto a kiyatogalin iyan na miyabaloy a onot iyan ko Allah agoso Sogo Iyan sa mbalasanon, na sataw a aya ni-at iyan sa kiyatogalin iyan na pantag ko donya sa kaparoliya niyanon odina pantag sa ba-i a ppangaroma-an iyan, na giyangkoto a kiyatogalin iyan na miyabaloy para sangkoto a pini-at iyan a initogalin iyan."

Piyanottol o dow a Imam o manga Mohaddiseen a si Abo Abdullah Muhammad (saws) Ibn Ismail Ibn Ibrahim Ibn al-Mogira Ibn Bardizbah al-Bukhari, ago si Abo al-Husain Muslim Ibn al-Hadjaj Ibn Muslim al-Qushairi an-Naisabori, si-i ko Kitab iran a dow a: Sahih Bukhari ago Sahih Muslim, a giya dowan an i tindos ko manga kitab a minisorat pantag ko HADITH.

HADITH 2

Miyakapo-on pun ki Omar (miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Gowani a mo-ontod kami ko obay o Rasulullah (saws) si-i ko isa a alongan, na miyapayag rukami a mama a tanto a mapoti i nditarun, tanto a maitum i bok, a da a kkailay ron a rarad o kaplayalayag, go da a mata-o rukami ron a isabo, sa taman sa miyontod ko danga o Nabi (saws) na initombok iyan so dow a lub iyan ko dow a lub o Nabi (saws), go inibutad iyan so dow a palad iyan ko dow a bobon o Nabi (saws), na pittaro iyan a:

"Hay Muhammad (saws), panottolangka rakun so Islam, na pittaro o Rasulullah (saws) a: So Islam naso kassaksi-ingka sa da a pusimba-an a bunar arowar ko Allah, nago mata-an a so Muhammad (saws) na Sogo o Allah, goso kipamayandugunka ko sambayang, goso katonayangka ko Zakat, goso kappowasa-ingka ko Ramadhan, goso kapnaihadiji-ika sa Baitollah, amayka kkagagangka so lalanon. Gominiraw a: Bunarka, na miyamumusa kami ron ka ippagissa iyan na pumbunaran iyan bo. Na tig iyan a: Panottolangka rakun so paratiyaya. Na pittaro iyan a: So kaparatiyaya-angka ko Allah, goso manga Malaikat Iyan, goso manga Kitab Iyan, goso manga Sogo Iyan, goso Alongan a mawri, goso kaparatiyaya-angka ko okoran, so mapiyaon agoso marataon. Gominiraw a: Bunarka, na tig iyan a: Panottolangka rakun so kappiyapiya. Na pittaro iyan a: So kasimba-angka ko Allah sa datar obangka Sukaniyan pukailay, na odingka Sukaniyan pukailay na mata-an a Sukaniyan na ppagilayingka Niyan. Gominiraw a: Panottolangka rakun so bangkit, na pittaro iyan a: Da ko inissa-anon iba ayaon mata-o adiso puppangingissa. Na gominiraw a: Panottolangka rakun so manga nana-o ron, na pittaro iyan a: So kambawata o oripun a babay sa pangolo niyan, goso kailayangka ko da a manga talompa iyan a manga talandiyang, a pukakamur-muran a di-i mamagonong sa kambing a mamagombawa siran sa kaporo i kambalay."

Orianiyan, na miya-ipos na miyabolobolo a kagugunuk akun (a tig o Omar), orianiyan na gominiraw so Rasulullah (saws) a: "Hay Omar, ino katawanka o antawa-a so

miyangingissa? Na pittaro akun a: So Allah agoso Sogo Iyan i lubi ron a mata-o. Pittaro iyan a: Mata-an a giyoto so Jibreel a miyakatalingoma rukano a ipuppangunda-o niyan rukano so Agama niyo."

Piyanottol i Muslim.

HADITH 3

Miyakapoon ki Abo Abd ar-Rahman a si Abdullah Ibn Omar Ibn al-Khattab (miyaso-at kiran a dow a so Allah) a pittaro iyan a: Miyanug akun ko Rasulullah (saws) a di-i niyan ttaro-on a:

"Piyanagombalay so Islam sa lima: So kassaksi-i sa mata-an a da a pusimba-an a bunar arowar ko Allah nago mata-an a so Muhammad (saws) na Sogo o Allah, goso kipamayandugun ko sambayang, goso kitonayin ko Zakat, goso kapnaihadi sa Baitollah, goso kappowasa-i ko Ramadhan."

Piyanottol i Bukhari ago si Muslim.

HADITH 4

Miyakapo-on ki Abo Abd ar-Rahman a si Abdullah Ibn Mas'owd (miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Piyanottol rukami o Rasulullah (saws) a sukaniyan so pati-is a makatotoman a:

"Mata-an a so oman i isa rukano na pukatimo ko kappagadnaon si-i ko tiyan o ina iyan sa pat polo gawi-i na mani, orianiyan na pukabaloy a rogo a mbabattik sa datar dun oto (a pat polo gawi-i), orianiyan na pukabaloy a saporon a sapo sa datar dun oto, orianiyan na sogo-onon o Allah so Malaikat na pansiran iyan sa niyawa, nago isogoon so pat taga a kattaro: So kisoratun ko riski niyan agoso omor iyan, goso amal iyan, na goso bagi iyan, marata i bagi antawa-a ka mapiya i bagi. Ibut ko Allah a so da a pusimba-an a bunar a salakaw Ron, ka mata-an a so isa rukano na didun di-i nggalbuk sa galbuk o taw sa Sorga, sa taman sa mabaloy a aya bo lut iyan agoso Sorga na rupung a siko, na kaona-an sukaniyan o misosorat a okoran iyan, na aya manggalbuk iyan naso galbuk o taw sa Naraka na makasoldon, go mata-an a so isa rukano na didun di-i nggalbuk sa galbuk o taw sa Naraka, sa taman sa mabaloy a aya bo a lut iyan agoso Naraka na rupung a siko, na kaona-an sukaniyan o misosorat a okoran iyan, na aya manggalbuk iyan naso galbuk o taw sa Sorga na makasoldon."

Piyanottol i Bukhari ago si Muslim.

HADITH 5

Miyakapo-on ko Omm al-Mo'mineen a Omm Abdullah a so A'isha (miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Pittaro o Rasulullah (saws) a:

"Sataw a mbabagowan iyan angka-i a (Agama a) minitalingomami sa diron pud na di ttarima-an." Piyanottol i Bukhari ago si Muslim.

Go aya kiyapanottolaon i Muslim na: "Sataw a nggalbuk sa galbuk a di pud ko (Agama a) minalingomami na di ttarima-an."

HADITH 6

Miyakapoon ki Abo Abdullah a si An-Nu'man Ibn Bashir (miyasoat kiran a dow a so Allah) a pitharo iyan a: Miyaneg aken so Rasulullah (Sallallahu Alaihi Wasallam) a dii niyan tharoon a:

"Mataan a so halal na marayag nago mataan a so haram na marayag, na (matatago) sii ko pageletan a dow a nan so manga bitiyara a di makararayag so hokoman iyan (manga Sobohat), a di makekenal o kadakelan ko manga tao, na sa tao a pananggilaan iyan so manga Sobohat na sabenar a minilidas iyan so Agama (paratiyaya) niyan agoso maratabat iyan, na sa tao a di niyan pananggilaan so manga Sobohat na mitaloga ko haram, sa datar o dii mamagonong a sii dii pamagonong ko mlilibeta ko isasapar (a pangomaan), a maito bo den a di niyanon kapakaphanathab. Tanodan, ka oman i dato na ana isasapar iyan, na aya isasapar o Allah naso manga haram. Tanodan, ka mataan a madadalem ko lawas so saporon a sapo, a igira a mithagompiya na dii thagompiya so kalangowan o lawas, na igira a miyabinasa na pekaantiyor so kalangowan o lawas. Tanodan, ka giyoto so poso."

Piyanottol i Bukhari ago si Muslim

HADITH 7

Miyakapo-on ki Abo Roqayya a si Tamim Ibn Aws ad-Dari (miyaso-aton so Allah) a mata-an a so Nabi (saws) na pittaro iyan a:

"So Agama na ttoma", pittaro ami a: Antawa-a i kirukon? Na pittaro iyan a: "Ruk o Allah agoso Kitab Iyan agoso Sogo Iyan agoso manga olowan ko manga Muslim agoso kalangkap iyan kiran." Piyanottol i Muslim.

HADITH 8

Miyakapo-on ko Ibn Omar (miyaso-at kiran a dow a so Allah) a mata-an a so Rasulullah (saws) na pittaro iyan a:

"Inisogo rakun a kapakittidawa akun ko manga taw, sa taman sa kassaksi-an iran a da a pusimba-an a bunar arowar ko Allah nago mata-an a so Muhammad (saws) na Sogo o Allah, nago ipamayandug iran so sambayang, nago itonayran so Zakat, sa anday kanggolawla-a iran san na miyalinding iran rakun so manga rogo iran agoso manga tamok iran, inontabo so kabunar o Islam, sa so kappamagitonga kiran na kata-o dun o Allah."

Piyanottol i Bukhari ago si Muslim.

HADITH 9

Miyakapo-on ki Abo Horaira a si Abd ar-Rahman Ibn Shakhr (miyaso-aton so Allah)

a pittaro iyan a: Miyanug akun so Rasulullah (saws) a di-i niyan ttaro-on a:

"So inisapar akun rukano na pananggila-i niyo, naso inisogo akun rukano na nggolalanun niyo sa sadun sa kkagaga niyo ron, ka mata-an a aya dun a miyakabinasa ko siranoto a miyaona-an iyo naso kadakul o manga paka-iza iran agoso kاسوبaka iran ko manga Nabi (saws) ran."

Piyanottol i Bukhari ago si Muslim.

HADITH 10

Miyakapoon ki Abo Horaira (miyasoaton so Allah) a pitharo iyan a: Pitharo o Rasulullah (Sallallahu Alaihi Wasallam) a:

"Mataan a so Allah na Soti, na da a tharimaan Iyan arowar sa soti, go mataan a so Allah na inisogo Iyan ko miyamarat iyaya so datar o inisogo Iyan ko manga Rasul, sa pitharo o Allah a: "Hay sekano a manga Sogo na kangkano ko manga halal, nago nggalbek kano sa mapiya." Go pitharo o Allah: "Hay sekano a miyamarat iyaya na kangkano ko manga halal ko inirizki Ami rekano." Orianiyan na inaloy niyan so mama a miyathay sa lakawan a mikokorab a bok iyan, a masasalampot a bayanek, a itatapnay niya so mbala a lima niyan sa langit (a dii mamangni): Hay Kadnangko, Hay Kadnangko, na aya pangnengen iyan na haram, go aya pangginginomen iyan na haram, go aya nditaren iyan na haram, go piyageper a haram, na andamanaya i katharimaaon."

Piyanothol i Muslim.

HADITH 11

Miyakapo-on ki Abo Muhammad (saws) a si Hasan Ibn Ali Ibn Abi Talib a apo o Rasulullah (saws) ago bolawan sadar iyan (miyaso-aton kiran a dowar so Allah) a pittaro iyan a: Minilangag akun ppo-on ko Rasulullah (saws) (so kattaro) a:

"Awa-ingka so sasangka-on a pamikiranka na songka ko da a sangka-anon a pamikiranka."

Piyanottol i at-Tirmidhi ago si an-Nasa-i, go pittaro i at-Tirmidhi a HADITH a mapiya a Sahih.

HADITH 12

Miyakapo-on ki Abo Horaira (miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Pittaro o Rasulullah (saws) a:

"Pud sa kapiya o kapagi-islam o taw so kibbagakun iyan ko da a ki-isop iyanon."

HADITH a mapiya a piyanottol i at-Tirmidhi agoso salakaw ron sa dataraya.

HADITH 13

Miyakapo-on ki Abo Hamza a si Anas Ibn Malik (miyaso-aton so Allah) a talasogoy o Rasulullah (saws) a miyakapo-on ko Nabi (saws) a pittaro iyan a:

"Di katarotop so paratiyaya o isa rukano sa taman sa di niyan ikababaya ko pagari niyan a muslim so datar o ipukababaya iyan sa ginawa niyan."

Piyanottol i Bukhari ago si Muslim.

HADITH 14

Miyakapo-on ki Ibn Mas'owd (miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a pittaro o Rasulullah (saws) a:

"Di kkapakay so katudaka ko rogo o taw a Muslim inontabo o misabap ko isa sangka-i a tulo: So miyakapangaroma a mizina, goso ginawa a miyakapatay sa ginawa, goso miyawa ko Agama niyan a mimbulag ko manga Muslim."

Piyanottol i Bukhari ago si Muslim.

HADITH 15

Miyakapo-on ki Abo Horaira (miyaso-aton so Allah) a mata-an a so Rasulullah (saws) na pittaro iyan a:

"Sataw a paparatiyaya-an iyan so Allah agoso Alongan a mawri na ttaro sa mapiya odina gugunuk, go sataw a paparatiyaya-an iyan so Allah agoso Alongan a mawri na ppiyapiya-i niyan so siringan iyan, go sataw a paparatiyaya-an iyan so Allah agoso Alongan a mawri na ppiyapiya-i niyan so maboboloso."

Piyanottol i Bukhari ago si Muslim.

HADITH 16

Miyakapo-on ki Abo Horaira (miyaso-aton so Allah) a mata-an a adun a mama a pittaro iyan ko Nabi (saws) a: Wasiyati-akongka, na pittaro iyanon a:

"Dika di-i purangit. Na pikkasokasoy niyanon sa miyakapira (na aya dun a ipusumbagon o Nabi (saws)) na: Dika di-i purangit."

Piyanottol i Bukhari.

HADITH 17

Miyakapo-on ki Abo Ya'la a si Shaddad Ibn Aows (miyaso-aton so Allah) a miyakapo-on ko Rasulullah (saws) a pittaro iyan a:

"Mata-an a so Allah na inipaliyogat Iyan so kappiyapiya ko langowan taman, sa igira a ana mbono-on iyo (ikitas iyo) na ppiyapiya-i niyo so kabono, na igira a ana sombali-in niyo na ppiyapiya-i niyo so kasombali, nago pakagaranga o isa rukano so gulat iyan

nago pakaduka-a niyan so sombali-in iyan."

Piyanottol i Muslim.

HADITH 18

Miyakapo-on ki Abo Dhar a si Jondob Ibn Jonada ago si Abo Abd al-Rahman Mo'adh Ibn Jabal (miyaso-at kiran a dow a so Allah) a ppo-on ko Rasulullah (saws) a pittaro iyan a:

"Kalukunka so Allah sa apiya andaka matatago, go tondogunka ko marata so mapiya ka kkaonas iyan so marata, go pparangayingka so manga manosiya sa parangay a mapiya."

Piyanottol i at-Tirmidhi, go pittaro iyan a HADITH a mapiya, go si-i ko saba-ad a inisurat iyan na aya kiya-aloya niyanon na HADITH a mapiya a Sahih.

HADITH 19

Miyakapoon ki Abo Abbas a si Abdullah Ibn Abbas (Miyasoat kiran a dow a so Allah) a pitharo iyan a: Miyakaisa alongan na sisii ako ko talikodan o Nabi (Sallallahu Alaihi Wasallam) na pitharo iyan a:

"Hay bagowamama, na mataan a ipagenda-o aken reka so manga katharo: Siyapangka so (manga pando-an o) Allah ka siyapangka Niyan, siyapangka so (manga pando-an o) Allah ka khatoonka Sekaniyan ko khasangoranka, igira a phangnika na pangnika ko Allah, na igira a phangnika sa tabang na pangnika sa tabang ko Allah, go tangkedangka a mataan a so pagtao na apiyapen thimotimo siran sa kiyompiyaan iran reka ko shai, na daden a khiyompiya iran rekaon arowar ko shai a inisurat o Allah a bagianka, nago apiyapen thimotimo siran sa kibinasaan iran reka ko shai, na daden a khimorala iran rekaon arowar ko shai a inisurat o Allah a khisogat reka, minibayaw so manga pansom nago miyamara so manga daptar ."

Piyanothol i Tirmidhi, go pitharo iyan a Hadis a mapiya a Sahih.

Go sii ko kiyapanotholaon o salakaw ki Tirmidhi na (aya kiyapakaokit iyan na):

"Siyapangka so (manga pando-an o) Allah ka khatoonka Sekaniyan ko khasangoranka,shoa-sho-atangka so Allah ko masa a kapakadadayaaka, ka pakalo-agangka Niyan ko masa a kapakandadamarka, go tangkedangka a mataan a so dingka bagi-an na dingkaden khaparoli, nago mataan a so bagi-anka na diden pekhisar na khaparolingka, go tangkedangka a mataan a so kapakadaag na sarta o kapakatiger, nago mataan a so kapakadaya na sarta o kapakandarasag, nago mataan a so maregen na sarta iyan so malbod."

HADITH 20

Miyakapo-on ki Ibn Mas'owd a si Oqbah Ibn 'Amr al-Ansari al-Badri (Miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a pittaro o Rasulullah (saws) a:

"Mata-an a pud sa riya-ot o manga taw a kattaro o miyanga o-ona a paNabi (saws)Nabi (saws)an na (giyangka-i a kattaro a): Opama o dika kkaya na nggolawla-angka so kabaya-aka."

Piyanottol i Bukhari

HADITH 21

Miyakapo-on ki Abo 'Amr - ana mittaro sa si Abo 'Amra - a si Sofyan Ibn Abdullah (Miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Pittaro akun ko Rasulullah (saws) a hay Rasulullah (saws) na ttaroi-akongka si-i ko Islam sa kattaro a didun kailangan oba akun iza-an ko salakaw ruka, na pittaro iyan a:

"Ttaro-angka, a piyaratiyayako so Allah, orianiyana na ontolangka."

Piyanottol i Muslin.

HADITH 22

Miyakapo-on ki Abo Abdullah a si Jabir Ibn Abdullah al-Ansari (Miyaso-at kiran a dowo so Allah) a mata-an a adun a mama a iniza-an iyan so Rasulullah (saws) sa pittaro iyan a: "Ay aranganka, amayka sambayanan akun so manga paralo, nago ppowasa-an akun so Ramadhan, nago pakayin akun so Halal nago haramun akun so Haram, sa da a iyoman akun san a sai, ino ppakasold ako ko Sorga? Pittaro iyan a: Oway."

Piyanottol i Muslim.

HADITH 23

Miyakapo-on ki Abo Malik al-Harith Ibn 'Asim al-Ash'ari (Miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a pittaro o Rasulullah (saws) a:

"So kassoti na sabagi ko paratiyaya, goso al-Hamdolillah na ppakapuno ko timbangan, goso Sobhanallah agoso Al-Hamdolillah na ppakapuno a dowo nan odina ppakapuno ko pagulutan o langit agoso lopa, naso sambayang na tihaya, naso kassidqa na tanda, naso kassabar na sindaw, naso Qur'an na saksi-ika odina saksi ruka, oman i isa na pupangabalaga sa pupanamaran iyan a ginawa niyan, na adun a pukamaradika iyan (a ginawa niyan) odina pukabinasa niyan."

Piyanottol i Muslim.

HADITH 24

Miyakapo-on ko Abo Dhar al-Gifari (Miyaso-aton so Allah) a miyakapo-on ko Nabi (saws) a piyanottol iyan a ppo-on ko Kadnan Iyan, a mata-an a pittaro Iyan a:

"Hay manga oripungko, na mata-an a hiyaram Akun sa ginawa Ko so kapanganinyaya,

nago biyaloy Akun rukano a Haram, sa oba kano pamaganiyaya-i. Hay manga oripungko, na tanangkano dun maddadadag inontabo so taw a tiyoro Akun, na pangni kano Rakun sa toro-an ka toro-ongko sukano. Hay manga oripungko, na tanangkano dun pukagotum inontabo so taw a piyakakan Akun, na pangni kano Rakun sa pangnungkun ka pakakungko sukano. Hay manga oripungko, na tanangkano dun talandiyang inontabo so taw a piyakanditar Akun, na pangni kano Rakun sa nditarun ka pakanditarungko sukano. Hay manga oripungko, na mata-an a pukadosa kano ko kagagawi-i agoso kadaondaw na Sakun i puma-ap ko langowan a manga dosa, na pangni kano Rakun sa ma-ap ka ma-apangko sukano. Hay manga oripungko, na mata-an a di kano dun misampay ko morala Ko sa ba Ako niyo kamorala-i, nago di kano dun misampay ko ompiya Ko sa ba Ako niyo kaompiya-i. Hay manga oripungko, na opamaka so monapona rukano agoso moripori rukano, goso manga manosiya rukano agoso manga Jinn rukano, na mabaloy siran a lagid o da a issan iyan a mala i paratiyaya rukano, na da a kkioman oto ko kadato Akun a maito bo. Hay manga oripungko, na opamaka so monapona rukano agoso moripori rukano, goso manga manosiya rukano agoso manga Jinn rukano, na mabaloy siran a datar o da a issan iyan a darowaka rukano, na da a kkakorang oto ko kadato Akun a muluk bo. Hay manga oripungko, na opamaka so monapona rukano agoso moripori rukano, goso manga manosiya rukano agoso manga Jinn rukano, na tomindug siran si-i ko satiman a darpa, na mangni siran Rakun na ibugay Akun ko oman i isa so piyangni niyan na da a kkakorang oto ko matatago Rakun inontabo so lagid o pukakorang o ragom igira a inisalud ko kalodan. Hay manga oripungko, na mata-an a so manga amal iyo i ppagitongun Akun rukano na orianiyang na ittomangko rukano so manga balas iyan, na sataw a maoma niyan so balas o amal iyan, a mapiya na podiya niyan so Allah, na sataw a maoma niyan a di mapiya, na da a kappanginsoya-an iyan arowar sa ginawa niyan."

Piyanottol i Muslim.

HADITH 25

Miyakapo-on pun ki Abo Dhar (Miyaso-aton so Allah) a mata-an a ana manga taw a pud ko manga Sahaba o Rasulullah (saws) a pittaro iran ko Nabi (saws) a: Hay Rasulullah (saws), na miyakowa o ana manga tamok iyan so manga balas, ka disiran di-i manambayang sa datar o diami di-i kapanambayang, nago disiran di-i mamowasa sa datar o diami di-i kapamowasa, nago disiran di-i sidqa ko malalawan ko manga tamok iran. Pittaro iyan a:

“Ba kano da sunggayi o Allah sa diniyo di-i misidqa? Mata-an a oman i satiman a Tasbih na sidqa, na oman i satiman a Takbir na sidqa, na oman i satiman a Tahmid (so kattaro-angka ko al-Hamdulillah) na sidqa, na oman i satiman a Tahlil (so kattaro-angka ko La ilaha illallah) na sidqa, naso kisogo-on ko mapiya na sidqa, naso kisaparun ko marata na sidqa, na goso di-i kambabangonan sa walay o isa rukano na sidqa.”

Pittaro iran a: Hay Rasulullah (saws), opama na igira a mimbabangonan sa walay so isa ruktano na ana balas iyanon? Pittaro iyan a:

“Ay arangan iyo, opamao si-i niyan tiyago ko Haram, ana dosa niyanon? Lagid dun oto igira a si-i niyan tiyago ko Halal, a ana balas iyanon.”

Piyanottol i Muslim.

HADITH 26

Miyakapo-on ki Abo Horaira (Miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Pittaro o Rasulullah (saws) a:

"Oman i so-o so-oran o manosiya na diniyan di-i mapakasidqa ko oman gawi-i a pusubangon so alongan: Mapakapaginontola-aka so dow a kataw (a pukarido) na sidqa, goso katabangingka ko mama ko binatang iyan sa iyosogka ko liyawaw niyan odina idawag kaon so awid iyan na sidqa, goso kattaro sa mapiya na sidqa, go oman i salakad a pukilakadka ko sambayang na sidqa, na goso kipakawatanunka ko ringasa si-i ko lalan na sidqa."

Piyanottol i Bukhari ago si Muslim.

HADITH 27

Miyakapo-on ki an-Nawas Ibn Sam'an (Miyaso-aton so Allah) a miyakapo-on ko Nabi (saws) a pittaro iyan a:

"Aya kappiyapiya naso kapiya i parangay, na aya kadosta-an naso mbabakkaw ron a ginawangka a dingka kabaya oba katokawi o manga taw."

Piyanottol i Muslim.

Go miyakapo-on ki Wabisa Ibn Ma'bad (Miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Miyakatalingomako ko Rasulullah (saws) na pittaro iyan a:

"Miyakaomaka a ipagissa-aka so mapiya? Pittaro akun a: Oway, na pittaro iyan a: Ayadun a issa-ingka naso poso-oka. Aya mapiya naso lomilintadon so ginawa ago romurunukon so poso, na aya dosa naso mbabakkaw ron so ginawa ago ana ngana ngana-on o poso, sa apiya pun kiyokom ruka o manga taw."

HADITH a mapiya a piyanottol ami sa minggolalan ko dow a gogodan o dow a Imam a si Ahmad Ibn Hambal ago si ad-Darimi, a gogodan a mapiya.

HADITH 28

Miyakapo-on ki Abo Najeer al-Erbadh Ibn Sariya (Miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Piyangttoma-angkami o Rasulullah (saws) sa ttoma a lomindagon so manga poso ago miyakasugadon so manga mata. Na pittaro ami a: Hay Rasulullah (saws) na datara-i oba ttoma o taw a ppagodas, na wasiyati kamingka, na pittaro iya a:

"Ipagosiyat akun rukano so kaluk ko Allah, goso kapamakinug agoso kapangongonotan, sa apiya pun aya miya-olowan rukano na oripun, ka mata-an a sa makapagintaw rukano (sa mattay) na disadidun ka ma-ilay niyan so madakul a kasoransorang. Sa kupiti niyo so okit-okit akun (Sonnah ko) agoso okit-okit o manga Kholafa al-Rasideen a kkipakao-ontol (siran so Abo Bakr, Omar, Usman agoso Ali),

sa kukubun niyo ron so manga bagang, sa pananggila-i niyo so manga sai a miyambago ko Agama, ka mata-an a so langowan a miyambago ko Agama na Bid'ah, naso langowan a Bid'ah na kadadagan."

Piyanottol i Abo Dawd ago si at-Tirmidhi, sa pittaro iyan a HADITH a mapiya a Sahih.

HADITH 29

Miyakapo-on ki Mo'az Ibn Jabal (Miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Gominiraw ako a: Hay Rasulullah (saws) na panottoli akongka sa galbuk a kisold akun ko Sorga ago kilidas akun ko Naraka, na pittaro iyan a:

"Sabnar a ini-issa-aka so tanto a mala, nago mata-an a malbod si-i ko taw a pulubodnon o Allah. Simba-angka so Allah sa obangka panakoton sa maito bo, go pamayandugunka so sambayang, go tonayinka so Zakat, go powasa-angka so Ramadhan, go punaihadjika sa Baitollah. Orianiyan na pittaro iyan a: Ba akun ruka punggongana-owa so manga paminto-an o mapiya: So kappowasa na runding, naso kasidqah na mappakada iyan so dosa sa datar o kapukapadunga o yig ko apoy, na goso sambayang o mama si-i ko tunatunaw a gawi-i, orianiyan na biyatiya iyan so (kattaro o Allah): "Puka-awat so manga kilid iran ko manga iga-an iran, sa di-iran di-i kapanambayang ko manga tunatunaw a kagagawi-i, sa disiran di-i mangangarapan ko Kadnan iran sa kaluk iran ko siksa ago araparap iran ko balas, na goso nganin a ipuriski Ami kiran na di-iran di-i nggaston sa kabaya o Allah, di katawan o ginawa so balas a piyagma o Allah a imbalas Iyan ko manga amal iran a manga pipiya." orianiyan na pittaro iyan a: Ba akun ruka ppanottola so olo o punggolawla-an agoso pola-os iyan agoso pondiyong iyan, pittaro akun a: Oway, hay Rasulullah (saws), na pittaro iyan a: "Aya olo o punggolawla-an naso Islam, go aya pola-os iyan naso sambayang, go aya pondiyong iyan naso kanjihad, orianiyan na pittaro iyan a: Ba akun ruka panottola so kikkapa-arun ro-o langon? Pittaro akun a: Oway, hay Rasulullah (saws), na kiyaputan iyan a dila iyan, na pittaro iyan a: Pinggunangka yini, na pittaro akun a: Hay Nabi (saws) o Allah, na ba rukami bus somariya-an so di-ami di-i mattaro? Pittaro iyan a: Inokari da marapas hay Mo'az! Ba aya ikkaposang o manga manosiya ko Naraka naso manga paras iran - odina aya miyattaro iyan naso manga ngirong iran - arowar ko miyapuragon o manga dila iran a kadosta-an."

Piyanottol i at-Tirmidhi, sa pittaro iyan a HADITH a mapiya a Sahih.

HADITH 30

Miyakapo-on ki Abo Tha'laba al-Khoshani a si Jorthom Ibn Nashir (Miyaso-aton so Allah) a miyakapo-on ko Rasulullah (saws) a pittaro iyan a:

"Mata-an a so Allah na inipaliyogat Iyan so manga paralo, sa oba niyo ndaraynonun, go tomiyaman sa manga ttamana na oba niyo panarapasa, go inisapar Iyan so manga sai na oba niyo sogoka, go ana da Niyan aloya a manga sai ka limo Iyan rukano sa kunoaba kalipat na di niyo pumbabanoga."

HADITH a mapiya a piyanottol i ad-Daraqotni agoso salakaw ron.

HADITH 31

Miyakapo-on ki Abo al-Abbas a si Sahl Ibn Sa'ad as-Sa'idi (Miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Miyakaoma a sakataw a mama ko Nabi (saws) na pittaro iyan a: Hay Rasulullah (saws) na nggonana-owakongka sa galbuk a onggolawla-ako na kkababaya-an ako o Allah ago kkababaya-an ako o manga manosiya. Na pittaro iyan a:

"Tawarangangka so donya ka kababaya-angka o Allah, nago tawarangangka so nganin a sisi-i ko manga manosiya ka kababaya-angka o manga manosiya."

Piyanottol i Ibn Majah agoso salakaw ron, sa minggolalan ko manga sanad a mapiya (ma-ana so ttottolan ko kiyapakagud-gud iyan).

HADITH 32

Miyakapo-on ki Abo Sa'id a so Sa'd Ibn Malik Ibn Sinan al-Khodri (Miyaso-aton so Allah) a mata-an a so Rasulullah (saws) na pittaro iyan a:

"Obangka ringasa-a so da a karata-an iyan ruka, nago obangka sa-opi sa di kokoman so riningasaka niyan."

HADITH a mapiya, a piyanottol i Ibn Majah ago si ad-Daraqotni agoso salakaw kiran a dow a mao-osay so kiyapaka gud-gud iyan.

Go piyanottol i Malik si-i ko (Kitab iyan a) al-Mowatta, a Morsal (a kiyapaka-okit iyan) a miyakapo-on ki 'Amr Ibn Yahya, a miyakapo-on ki ama iyan a miyakapo-on ko Nabi (saws), na inibagak iyan so Abo Sa'id, go adun a manga pud a kiyapaka-okit iyan, sa pukkabagur o saba-ad so sabagi.

HADITH 33

Miyakapo-on ko Ibn Abbas (Miyaso-at kiran a dow a so Allah) a mata-an a so Rasulullah (saws) na pittaro iyan a:

"Opama o bugan ko manga taw so manga tontot iran, na disadidun a ttontotun o manga mama so manga tamok o isa a pagtaw agoso manga rogo iran, ogaid na saksi ki puttontot (Modda'ey), na sapa ki ppagongkir (Modda'alay)."

HADITH a mapiya a piyanottol i al-Baihaqi agoso salakaw ron sa dataranan, naso sabagi-on na matago ko dow a Sahih (Sahih Bukhari ago Sahih Muslim).

HADITH 34

Miyakapo-on ki Abo Sa'id al-Khodri (Miyaso-aton so Allah) a pittaro iya a: Miyanug akun so Rasulullah (saws) a di-i niyan ttaro-on a:

"Sataw a maka-ilay rukano sa marata, na alina niyan sa nggolalan ko barokan iyan, na amayka di niyan kkgaga naso dila (kattaro) iyan, na amayka di niyan kkgaga naso

poso iyan, sa giyanan i minominos a paratiyaya."

Piyanottol i Muslim.

HADITH 35

Miyakapo-on ki Abo Horaira (Miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Pittaro o Rasulullah (saws) a:

"Di kano pundudungkiya, go di kano pulalalonga (ko kandagang), go di kano pukkakararangita, go di kano puttatalikkoda, go di salipawi o saba-ad so di-i ppasa-an o sabagi, sa baloya niyo so manga ginawa niyo a manga oripun o Allah a magariyari, so muslim na pagari o muslim, sa di niyan paganiyaya-an, go di niyan puttawdan (ko masa a nisisita ko ogop iyan), go di niyan pakapumbokkagun, go di niyan pumamaito-on, so kaluk ko Allah na sisi-i - sa itotoro iyan a rarub iyan sa miyakatulo niyan makasoy – kiyasana-an dun a karata-an o taw so kapumamaito-a niyan ko pagari niyan a muslim, so langowan a muslim ko kippapantagun iyan ko muslim na haramon (oba niyan aniyaya-a) so rogo iyan agoso tamok iyan agoso maratabat iyan."

Piyanottol i Muslim.

HADITH 36

Miyakapo-on ki Abo Horaira (Miyaso-aton so Allah) a miyakapo-on ko Nabi (saws) a pittaro iyan a:

"Sataw a pakakkapan iyan so Mo'min ko marugun iyan a pud ko manga rurugun sa donya, na pakakkapan o Allah ko marugun iyan a pud ko manga rurugun sa Alongan a mawri, go sataw a lo-agan iyan so makambabayadan na lo-agan sukaniyan o Allah si-i sa donya ago si-i sa Akhirat, go sataw a sapungan iyan so (pa-awing o) muslim na sapungan o Allah so (pa-awing iyan) si-i sa donya ago si-i sa Akhirat. So Allah na tatabangan Iyan so oripun, dayon sa so oripun na tatabangan iyan so pagari niyan, go sataw a mokit ko lalan a puttontoton sa kata-o (a inisogo o Islam, sa soa-soat iyan ko Allah) na lubodunon o Allah so lalan si-i ko Sorga, go da a sagorompong a timotimo ko walay a pud ko manga walay o Allah a pumbatiya-an iran so Kitab o Allah ago puppaganadun iran, aba kiran di makatoron so kararapunut, nago mikolambo kiran so limo, nago kolilingan siran o manga Malaikat, nago aloyin siran o Allah ko manga (Malaikat a) pud Iyan, na sataw a di manamar magamal na di mapakappantaw o bangsa niyan ko pangkatan o manga-ala i paratiyaya."

Piyanottol i Muslim angkai a lapal iyan.

HADITH 37

Miyakapo-on ki Ibn Abbas (Miyaso-at kiran a dow a so Allah) a miyakapo-on ko Rasulullah (saws) a piyanottol iyan a ppo-on ko Kadan an Iyan a pittaro iyan a:

"Mata-an a so Allah na inisorat Iyan so manga pipiya agoso manga rarata, orianiyan na piyakarayag Iyan oto, na sataw a makapamikir sa mapiya na di niyan inggolalan na pakisorat o Allah a bagi-an iyan so tarotop a mapiya, na o mapamikir iyan a rakus a

inggolalan iyan na pakisorat o Allah a bagi-an iyan so sapolo a mapiya, sa taman sa pito gatos takup ago dibodun pira takup, na o makapamikir sa marata na di niyan inggolalan na pakisorat o Allah a bagi-an iyan so tarotop a mapiya, na o mapamikir iyan a rakus a inggolalan iyan na pakisorat o Allah a satiman a marata."

Piyanottol i Bukhari ago si Muslim si-i ko dow a Sahih, sa giya-i i lapal iyan.

HADITH 38

Miyakapo-on ki Abo Horaira (Miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Pittaro o Rasulullah (saws) a:

"Mata-an a so Allah na pittaro Iyan: Sataw a satro-on iyan so puppananangoran Rakun na sabnar a tiyawag Akun a rido, goso nganin a di-i Rakun ippapakarani o oripun Akun na lubi a pukkababaya-an Akun adiso piyaralo Akunon, go midadayon dun so di-i Rakun kappapakarani o oripun Akun, sa nggolalan ko manga sonat a galbuk, sa taman sa kababaya-an Akun sukaniyan, na anday kababaya-i Akunon, na Sakun i kkabaloy a pamamakinugan iyan a pukkinug iyan, nago pangilaylayan iyan a pukki-ilay niyan, nago barokan iyan a mipupangawakawa iyan, go a-iy niyan a pukkilalakaw niyan, na sabnar a o pangni Rakun na mbugan Akun, na o lindong Rakun na ppakalindongun Akun."

Piyanottol i Bukhari.

HADITH 39

Miyakapo-on ki Ibn Abbas (Miyaso-at kiran a dow a so Allah) a mata-an a so Rasulullah (saws) na pittaro iyan a:

"Mata-an a so Allah na miya-ap Iyan ko manga omat akun so karibat agoso kalipat agoso minutugul kiran."

HADITH a mapiya, a piyanottol i Ibn Majah ago si al-Baihaqi agoso salakaw kiran a dow a.

HADITH 40

Miyakapo-on ki Ibn Omar (Miyaso-at kiran a dow a so Allah) a pittaro iyan a: Kiyaputan o Rasulullah (saws) a waga ko na pittaro iyan a:

"Baloyangka a ginawangka si-i ko donya a datar obaka mananangga odina somasagad."

So Ibn Omar (Miyaso-at kiran a dow a so Allah) na diniyan di-i ttaro-on a:

"Igira a kiyagabiyangka na dingka punayawa so mapita, go igira a kiyapita-angka na dingka punayawa so magabi, go pagamalka ko masa a kapipiya a ginawangka sa dingkapun kasakit, goso kao-oyagoyangka sa di ruka pun kapakatalingoma o kapatay."

Piyanottol i Bukhari.

HADITH 41

Miyakapo-on ki Abo Muhammad (saws) a si 'Abdullah Ibn 'Amr Ibn al-'As (Miyaso-at kiran a dow a so Allah) a pittaro iyan a: Pittaro o Rasulullah (saws) a:

"Di ppakapariyaya so isa rukano (sa tarotop) sa taman sa di mabaloy so napsohawa iyan a paonotonot ko mitalingomako."

HADITH a mapiya a Sahih, piyanottol ami (ma-ana so Imam an-Nawawi) si-i ko Kitab a al-Hojah, sa aya kiyapakagud-gud iyan na bunar.

HADITH 42

Miyakapo-on ki Anas (Miyaso-aton so Allah) a pittaro iyan a: Miyanug akun so Rasulullah (saws) a di-i niyan ttaro-on a pittaro o Allah:

“Hay mbawata-an o Adam na mata-an a sadun sa kapuppamangningka Rakun ago kapuppangangarapanka Rakun na ipurila Akun ruka so nganin a dingka di-i manggolawla a dosa, sa kunaoba Rakun margun. Hay mbawata-an o Adam na apiyapun mira-ot so manga dosangka ko manga gabon si-i ko kawang (sa kadakul iyan), orianiyan na mangnika Rakun sa rila na purila-an Ko suka. Hay mbawata-an o Adam na mata-an a apiyapun mitalingomangka Rakun so ppakapuno ko liyawaw o lopa (a kadakul iyan) a manga dosa, na orianiyan na mimbaratmowa Akongka sa kunaoba Akongka puppanakoton sa maito bo, na ittalingoma Ko ruka so ppakapuno ko liyawaw o lopa (a kadakul iyan) a ma-ap.”

Piyanottol i at-Tirmidhi, go pittaro iyan a HADITH a mapiya a Sahih.